

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสาเหตุของการไม่พึ่งตนเองในกลุ่มคนไทย
ในชนบทภาคเหนือ

ชื่อผู้เขียน นายสุรัตน์ เหล็กงาม

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ :

ดร. ณรงค์ศักดิ์ จันทน์นวล	ประธานกรรมการ
ผศ. ดร. สິงห์ทนต์ คำชาว	กรรมการ
ผศ. ดร. รุ่งเรือง บุญไญุธส	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ และความไม่เข้าใจคำสอนของพุทธศาสนากับการไม่พึ่งตนเองในกลุ่มคนไทยที่นับถือพุทธศาสนาในชนบทภาคเหนือ (2) เพื่อหาแนวทางที่จะพัฒนาพุทธศาสนิกชนไทยในชนบทภาคเหนือให้มีพฤติกรรมพึ่งตนเองมากขึ้น

ในการวิจัย ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า “ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ และความไม่เข้าใจหลักคำสอนของพุทธศาสนา มีความสัมพันธ์กับการไม่พึ่งตนเอง ในกลุ่มคนไทยที่นับถือพุทธศาสนาในชนบทภาคเหนือ”

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 200 คน ได้มาโดยวิธีเลือกตัวอย่างแบบโควต้า มีลักษณะเป็นเพศชาย สมรสแล้ว เป็นหัวหน้าครอบครัว ยังอยู่ด้วยกันและเป็นผู้นับถือพุทธศาสนา ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ของอำเภอแม่อริม ดอยสะเก็ด สันกำแพง และสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ทำหนังสือถึงผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านที่กลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่ โดยนำหนังสือไปติดต่อด้วยตนเอง เมื่อเป็นที่เข้าใจกันดีทั้งสองฝ่ายแล้ว จึงนำพนักงานสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้รับการตรวจสอบแก้ไขแล้วจากผู้ทรงคุณวุฒิ พนักงานสัมภาษณ์เป็นครู อาจารย์ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่ โดยคัดเลือกเฉพาะผู้ที่เป็นคนเมืองเหนือ พูดคำเมืองเชียงใหม่ได้ เป็นเพศชาย จำนวน 8 คน พนักงานสัมภาษณ์เหล่านี้ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดีแล้วจากผู้วิจัย

สุรัตน์ เหล็กงาม. 2530. การศึกษาสาเหตุของการไม่พึ่งตนเองในกลุ่มคนไทยในชนบทภาคเหนือ = A Study of the

Causes of the Non-self Reliance among Thai People in Northern Rural Areas.

วิทยานิพนธ์ปรัชญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ลักษณะแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ถามข้อมูลส่วนบุคคล เช่น อายุ ระดับการศึกษา ฯลฯ
- ตอนที่ 2 ถามข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์
- ตอนที่ 3 ถามข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจหลักคำสอนของพุทธศาสนา
- ตอนที่ 4 ถามข้อมูลเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง
- ตอนที่ 5 ถามข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงชีวิตต่างๆ ไป

ผลของการวิจัย พบว่า สมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ไม่ได้รับการสนับสนุน แต่สิ่งที่น่าสนใจที่พบในการวิจัยครั้งนี้ คือ พบว่า “ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์มีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับความเข้าใจคำสอนของพุทธศาสนาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อไสยศาสตร์สูง เป็นผู้ที่ไม่ค่อยมีความเข้าใจหลักคำสอนของพุทธศาสนา และขณะเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์น้อย เป็นกลุ่มที่มีความเข้าใจหลักคำสอนของพุทธศาสนา มากกว่า

นอกจากนี้ ผลการวิจัยได้ครอบคลุมถึงหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวกับไสยศาสตร์ที่กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมากที่สุด หัวข้อคำสอนของพุทธศาสนาที่กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจมากที่สุด พฤติกรรมที่ไม่พึ่งตนเองมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างและพฤติกรรมอื่นๆ ที่แสดงถึงการไม่พึ่งตนเองของกลุ่มตัวอย่างชาวชนบท

รายงานการวิจัยได้เสนอแนวทางสำหรับนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประชาชนในชนบทให้เป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองเป็นคนมีเหตุผล ดำรงชีวิตอย่างปกติสุข โดยอาศัยหลักคำสอนของพุทธศาสนา